

EXPUNERE DE MOTIVE

Activitățile din sfera prelevării și a transplantului de organe, țesuturi și celule de origine umană în scop terapeutic sunt reglementate în România în Titlul VI al Legii nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, titlu ce transpune în legislația națională prevederile *Directivei 2004/23/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind stabilirea standardelor de calitate și securitate pentru donarea, obținerea, controlul, prelucrarea, conservarea, stocarea și distribuirea țesuturilor și a celulelor umane.*

Referitor la **exprimarea consimțământului** în vederea prelevării de organe, țesuturi sau celule în scopul transplantului, art.13 din Directivei 2004/23/CE arată la alin.(1) că „obținerea de țesuturi sau de celule umane este autorizată numai în cazul în care sunt îndeplinite toate cerințele obligatorii legate de consimțământ sau de autorizare, în vigoare în statul membru”, iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol „statele membre adoptă, în conformitate cu legislațiile lor interne, toate măsurile necesare pentru a garanta că donatorii, rudele acestora sau persoanele care acordă autorizația în numele donatorilor primesc toate informațiile adecvate prevăzute în anexă”.

În aplicarea normelor europene anterior enunțate, problema consimțământului în vederea prelevării de organe, țesuturi și celule de origine umană este reglementată la Capitolul II al Titlului VI al Legii nr.95/2006, cu modificările și completările ulterioare, ale cărui norme referitoare la **exprimarea consimțământul în vederea prelevării de la donatori vii**, sunt confuze și lacunare, fiind susceptibile de îmbunătățiri.

Astfel, prevederile art.144 lit.a) din Legea nr.95/2006, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu cele ale art.145 alin.(1) și (2) din aceeași lege, interzic prelevarea de la donatorii vii, minori și de la cei majori lipsiți de capacitate de

exercițiu, instituind excepția prelevării de celule stem hematopoietice medulare sau periferice **numai de la donatorii minori (nu și de la donatorii majori lipsiți de capacitate de exercițiu)** în privința cărora normele de la lit.a) și b) ale art.145 disting între minorii sub 14 ani și cei care au împlinit vârsta de 14 ani. Însă, potrivit normelor de drept civil, minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani și persoana majoră pusă sub interdicție beneficiază de același tratament juridic sub aspectul consimțământului, al ocrotirii și al reprezentării, iar, din punct de vedere medical, riscurile prelevării de celule hematopoietice medulare și periferice nu pot fi în cazul unui adult, lipsit de capacitate de exercițiu, mai mari decât în cazul unui copil care nu a împlinit vârsta de 14 ani.

De asemenea, cu privire la distincția între minorii care nu au împlinit vârsta de 14 ani și cei cu vârste între 14 și 18 ani, actualele prevederi ale art.145 din Legea nr.95/2006, cu modificările și completările ulterioare, confundă **instituția ocrotirii** minorului cu cea a **reprezentării**. Astfel, conform normelor de drept civil în vigoare¹, minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani este lipsit de capacitate de exercițiu și poate încheia acte juridice civile numai prin reprezentantul său legal (părinte sau ocrotitor legal), existând în ceea ce îl privește prezumția legală absolută a lipsei de discernământ. În privința minorului care a împlinit vârsta de 14 ani legislația civilă prevede o capacitate de exercițiu restrânsă, specificul conținutului acestei capacități constând în aptitudinea de a încheia acte juridice civile personal, dar cu încuviințarea prealabilă fie doar a ocrotitorului legal, fie a ocrotitorului legal și a autorității tutelare, iar în prezent, a instanței judecătorești competente.

Prin urmare, în cazul minorului care nu a împlinit vârsta de 14 ani nu poate fi vorba despre acordul ocrotitorului legal, așa cu textul art.145 alin.(2) lit b) din Legea nr.95/2006, cu modificările și completările ulterioare, prevede, ci despre consimțământul

¹ Decretul nr.32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului Familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice, publicat în Buletinul Oficial nr.9 din 31 ianuarie 1954;

reprezentantului legal, rolul acestuia din urmă neputând fi redus doar la o simplă încuviințare a actelor încheiate de minorul sub 14 ani pe care îl reprezintă.

Totodată, sub aspectul tehnicii legislative, norma de la alin.(2) al art.145 din Legea nr.95/2006, cu modificările și completările ulterioare, confundă instituția **derogării** cu cea a **exceptării**. Potrivit prevederilor art.63 din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, instituția derogării operează de la un act normativ la altul, în cadrul aceluiași act normativ fiind aplicabilă instituția exceptării.

Pentru motivele anterior invocate și având în vedere situația de impas în care se află în acest moment mediul medical românesc, datorată lipsei donatorilor vii și a celulelor necesare transplanturilor, prin prezenta propunere legislativă propunem modificarea art.144 și art.145 din Legea nr.95/2006, cu modificările și completările ulterioare, în sensul extinderii excepției prelevării de celule hematopoietice medulare sau periferice și la donatorul viu, major, lipsit de capacitate de exercițiu, prelevare ce va putea fi făcută cu acordul reprezentantului legal al acestuia și va fi împiedicată de refuzul scris sau verbal al potențialului donator, precum și al corecțiilor juridice care se impun în privința instituțiilor de drept mai sus referite.

Inițiator:

Senator Corneliu GROSU - *deputat*

deputat SOPORAN VARILE FILIP

Senator BOITAN MINERVA

Senator Paul Iohim ANL

SEN. EMILIU SOPRAN

